

het Evangelie naar
++ KATA IΩΑΝΝΗΝ ++
JOHANNES
ΕΝ ΑΡΧΗ ΗΝ Ο ΛΟΓΟΣ
ΕΝ ΤΩ ΘΕΩ ΕΙΜΕΝ
Ο ΛΟΓΟΣ ΟΥΤΟC ΗΝ ΕΝ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣ
ΤΟΝ ΘΕΟΝ. ΠΑΝΤΑ ΔΙ' ΑΥΤΟΥ ΕΓΕ-
ΝΕΤΟ ΚΑΙ ΧΩΡΙC ΑΥΤΟΥ ΕΓΕΝΕΤΟ
ΟΥΔΕΕΝ. Ο ΓΕΓΟΝΕΝ ΑΥΤΩ
ΖΩΗΝ ΚΑΙ ΖΩΗΝΤΑ ΦΩC
studie 9

26 november 2015
Bodegraven

terugblik

❑ 3:10-11

het gesprek met "de leraar van Israël" stuit reeds op onbegrip over "de aardse dingen";

➤ 'wedergeboorte' – gegenereerd worden van boven;

❑ 3:12-14

Dan wel begrip van "de hemelse dingen"?;

➤ :13 > "opgevaren naar de hemel";

➤ :14 > de verhoging van de *Ben Adam*;
▪ zoals de verhoogde slang in de woestijn;

❑ Vanaf vers 13 geen verslaggeving maar commentaar van Johannes

Johannes 3

¹⁶ Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe.

vergl. Izaak – Gen.22

Johannes 3

¹⁷ Want God heeft zijn Zoon
niet in de wereld gezonden,
opdat Hij de wereld veroordele,
maar opdat de wereld
door Hem behouden worde.

toelichting op Joh.3:16

ΟΥ ΓΑΡ ΑΠΕΚΤΕΙΛΕΝ Ο ΘΕΟΣ ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ
niet want vaardigt-af de God de Zoon tot-in de wereld

niet want heeft gezonden - God zijn Zoon in de wereld

ΙΝΑ ΚΡΙΝΗ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

opdat ¹(dat)-hij-zou-oordelen de wereld

opdat Hij veroordele de wereld

Johannes 3

¹⁷ Want God heeft zijn Zoon
niet in de wereld gezonden,
opdat Hij de wereld veroordele,
maar opdat de wereld
door Hem behouden worde.

lett. zou-oordelen

Oordelen is nooit *doel* maar *middel*

OY GAP APECTEILAN O ΘEOC TON YION EIC TON KOCCMON
niet want vaardigt-af de God de Zoon tot-in de wereld

niet want heeft gezonden - God zijn Zoon in de wereld

INA KPINH TON KOCCMON

opdat ¹(dat)-hij-zou-oordelen de wereld

opdat Hij veroordele de wereld

Johannes 3

¹⁷ Want God heeft zijn Zoon
niet in de wereld gezonden,
opdat Hij de wereld veroordele,
maar opdat de wereld
door Hem behouden worde.

redding der wereld in Johannes >

ΑΛΛ ΙΝΑ ΘΩΘΗ

maar opdat ¹(dat)-zij-gered-zal-worden de wereld door hem

maar opdat worde behouden

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΔΙ ΑΥΤΟΥ

de wereld

door Hem

Johannes 1:29

...Zie, het lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.

Johannes 4:42 (+ 1Joh.4:14)

... zij zeiden tot de vrouw:

Wij geloven niet meer om wat gij zegt,
want wij zelf hebben Hem gehoord
en weten, dat deze waarlijk
de Heiland der wereld is.

Johannes 6:33

want dat is het brood Gods, dat uit de
hemel nederdaalt en aan de wereld het
leven geeft.

Johannes 6:51

Ik ben het levende brood (...) en het brood, dat Ik geven zal, is mijn vlees, voor het leven der wereld.

Johannes 12:47

... Ik ben niet gekomen om de wereld te oordelen, doch om de wereld te behouden.

Johannes 3

¹⁸ Wie in Hem gelooft,
wordt niet veroordeeld;
wie niet gelooft, is reeds veroordeeld,
omdat hij niet heeft geloofd
in de naam van
de eniggeboren Zoon van God.

lett. geoordeeld

veroordeling (KATAKRINO) 2x in Johannes
Joh.8:10,11

"Ook Ik **veroordeel** u niet.

Ga heen, zondig van nu af niet meer!

Ο	ΠΙΣΤΕΥΩΝ	ΕΙΣ	ΑΥΤΟΝ	ΟΥ	ΚΡΙΝΕΤΑΙ
degene	↓gelovende	tot-in	hem	niet	↓wordt-geoordeeld~
wie	gelooft	in	Hem	niet	wordt veroordeeld

Johannes 3

¹⁸ Wie in Hem gelooft,
wordt niet veroordeeld;
wie niet gelooft, is reeds veroordeeld,
omdat hij niet heeft geloofd
in de naam van
de eniggeboren Zoon van God.

lett. is reeds **geoordeeld**

> zal het (eeuw-ige) leven niet zien; 3:36

Ο	ΔΕ	ΜΗ	ΠΙΣΤΕΥΩΝ	ἤδη	ΚΕΚΡΙΤΑΙ
degene	echter	toch-niet	gelovende	reeds	is-geoordeeld~
wie	-	niet	gelooft	reeds	is veroordeeld

Johannes 3

¹⁸ Wie in Hem gelooft,
wordt niet veroordeeld;
wie niet gelooft, is reeds veroordeeld,
omdat hij niet heeft geloofd
in de naam van
de eniggeboren Zoon van God.

> gegeven door God (:16)
> in Wie alleen LEVEN is >

ΟΤΙ ΜΗ ΠΕΠΙΣΤΕΥΚΕΝ ΕΙΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ

dat toch-niet hij-heeft-geloofd tot-in de naam

omdat niet hij heeft geloofd in de naam

ΤΟΥ ΜΟΝΟΓΕΝΟΥΣ ΥΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

van-de enig-verwekte Zoon van-de God

van de eniggeboren Zoon van God

1Johannes 4:9

Hierin is de liefde Gods
jegens ons geopenbaard,
dat God **zijn eniggeboren Zoon**
gezonden heeft in de wereld,
opdat **wij zouden LEVEN door Hem.**

4:9	ΕΝ	ΤΟΥΤΩ	ΕΦΑΝΕΡΩΘΗ	Η	ΑΓΑΠΗ	ΤΟΥ	ΘΕΟΥ	ΕΝ
	in	dit	werd-openbaar-gemaakt	de	liefde	van-de	God	in
	-in	hier-	is geopenbaard	de	liefde	-	Gods	jegens

ΗΜΙΝ	ΟΤΙ	ΤΟΝ	ΥΙΟΝ	ΑΥΤΟΥ	ΤΟΝ	ΜΟΝΟΓΕΝΗ	ΑΠΕΣΤΑΛΚΕΝ	Ο
ons	dat	de	Zoon	van-hem	de	enig-verwekte	heeft-afgevaardigd	de
ons	dat	-	Zoon	zijn	-	eniggeboren	heeft gezonden	-

ΘΕΟΣ	ΕΙΣ	ΤΟΝ	ΚΟΙΝΟΝ	ΙΝΑ	ΖΗΤΩΜΕΝ	ΔΙ	ΑΥΤΟΥ
God	tot-in	de	wereld	opdat	¹ (dat)-wij-zouden-leven	door	hem
God	in	de	wereld	opdat	wij zouden leven	door	Hem

Johannes 3

¹⁹ Dit is het oordeel,
dat het licht in de wereld gekomen is
en de mensen de duisternis
liever gehad hebben dan het licht,
want hun werken waren boos.

Gr. (de) KRISIS > kritiek

ΑΥΤΗ	ΔΕ	Ε	Ε	ΚΤΙΝ	Η	ΚΡΙ	ΚΙ	Κ
dit	echter	is	de	beoordeling				
dit	-	is	het	oordeel				

Johannes 3

¹⁹ Dit is het oordeel,
dat het licht in de wereld gekomen is
en de mensen de duisternis
liever gehad hebben dan het licht,
want hun werken waren boos.

= leven > "licht des levens"

ΟΤΙ ΤΟ ΦΩΣ ΕΛΗΛΥΘΕΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΟΙΝΟΝ

dat het licht is-gekomen tot-in de wereld

dat het licht is gekomen in de wereld

Johannes 3

¹⁹ Dit is het oordeel,
dat het licht in de wereld gekomen is
en de mensen de duisternis
liever gehad hebben dan het licht,
want hun werken waren boos.

In het bijzonder: "de zijnen" (1:10,11)

ΚΑΙ ΗΓΑΠΗΣΑΝ

en hebben-lief

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΑΛΛΟΝ ΤΟ ΣΚΟΤΟΣ

de mensen

veeleer

de duisternis

en liever gehad hebben de mensen

-

de duisternis

Johannes 3

¹⁹ Dit is het oordeel,
dat het licht in de wereld gekomen is
en de mensen de duisternis
liever gehad hebben dan het licht,
want hun werken waren boos.

Gods kritiek (oordeel) is:
men prefereert de duisternis boven het licht

ΚΑΙ ΗΓΑΠΗΣΑΝ	ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΑΛΛΟΝ	ΤΟ ΣΚΟΤΟΣ
en hebben-lief	de mensen veeleer	de duisternis
en liever gehad hebben	de mensen -	de duisternis

Η ΤΟ ΦΩΣ	ΗΝ	ΓΑΡ ΑΥΤΩΝ ΠΟΝΗΡΑ	ΤΑ ΕΡΓΑ
dan het licht	was	want van-hen boosaardig	de werken
dan het licht	waren want hun	boos -	werken

Johannes 3

¹⁹ Dit is het oordeel,
dat het licht in de wereld gekomen is
en de mensen de duisternis
liever gehad hebben dan het licht,
want hun werken waren boos.

> het licht (de waarheid) ontmaskert

ΚΑΙ ΗΓΑΠΗΣΑΝ	ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΑΛΛΟΝ	ΤΟ ΣΚΟΤΟΣ
en hebben-lief	de mensen veeleer	de duisternis

en	liever gehad hebben	de mensen	-	de duisternis
----	---------------------	-----------	---	---------------

Η ΤΟ ΦΩΣ	ΗΝ	ΓΑΡ ΑΥΤΩΝ ΠΟΝΗΡΑ	ΤΑ ΕΡΓΑ
dan het licht	was	want van-hen	boosaardig de werken

dan het licht	waren want hun	boos	-	werken
---------------	----------------	------	---	--------

Johannes 3

²⁰ Want een ieder, die kwaad bedrijft,
haat het licht, en gaat niet tot het licht,
opdat zijn werken niet aan de dag komen;

> d.w.z. die weet, dat wat hij doet 'duister' is

ΠΑΣ	ΓΑΡ Ο	ΦΑΥΛΑ	ΠΡΑΓΓΩΝ	ΜΙΣΕΙ	ΤΟ	ΦΩΣ
elke	want	degene	slechte-dingen	verrichtende	haat	het licht
een ieder	want	die	kwaad	bedrijft	haat	het licht

Johannes 3

²⁰ Want een ieder, die kwaad bedrijft,
haat het licht, en gaat niet tot het licht,
opdat zijn werken niet aan de dag komen;

wat is licht?

Ef.5:13 >

ΠΑΣ	ΓΑΡ Ο	ΦΑΥΛΑ	ΠΡΑΓΓΩΝ	ΜΙΣΕΙ	ΤΟ ΦΩΣ
elke	want degene	slechte-dingen	^verrichtende	^haat	het licht
een ieder	want die	kwaad	bedrijft	haat	het licht

ΚΑΙ	ΟΥΚ	ΕΡΧΕΤΑΙ	ΠΡΟΣ	ΤΟ ΦΩΣ
en	niet	^hij-komt~	naar-toe	het licht
en	niet	gaat	tot	het licht

Efeze 5

¹³ maar als dat alles
door het licht ontmaskerd wordt,
komt het aan de dag;
want al wat aan de dag komt is licht.

lett. openbaar-gemaakt-wordt

ΦΩΤΟΣ	ΦΑΝΕΡΟΥΤΑΙ	ΠΑΝ	ΓΑΡ	ΤΟ
licht	wordt-openbaar-gemaakt~	alles	want	het
licht	komt het aan de dag	al	want	wat

ΦΑΝΕΡΟΥΜΕΝΟΝ	ΦΩΣ	ΕΣΤΙΝ
openbaar-gemaakt-wordende~	licht	is
aan de dag komt	licht	is

Johannes 3

²⁰ Want een ieder, die kwaad bedrijft,
haat het licht, en gaat niet tot het licht,
opdat zijn werken niet aan de dag komen;

lett. ontmaskerd-zal-worden

*de leugen vreest het bewijs,
omdat het bewijs
de waarheid aan het licht brengt*

ΙΝΑ ΜΗ

ΕΛΕΓΧΘΗ

ΤΑ ΕΡΓΑ ΑΥΤΟΥ

opdat toch-niet | (dat)-het-ontmaskerd-zal-worden de werken van-hem

opdat niet

aan de dag komen

- werken zijn

Johannes 3

²¹ maar wie de waarheid doet,
gaat tot het licht,
opdat van zijn werken blijke
dat zij in God verricht zijn.

waarheid ~ licht (brengt aan het licht)

Ο	ΔΕ	ΠΟΙΩΝ	ΤΗΝ	ΑΛΗΘΕΙΑΝ	ΕΡΧΕΤΑΙ	ΠΡΟΣ	ΤΟ	ΦΩΣ
degene	echter	doende	de	waarheid	komt~	naar-toe	het	licht
wie	maar	doet	de	waarheid	gaat	tot	het	licht

Johannes 3

²¹ maar wie de waarheid doet,
gaat tot het licht,
opdat van zijn werken blijke
dat zij in God verricht zijn.

Gr. *en theoo*
> enthousiasme

ΙΝΑ ΦΑΝΕΡΩΘΗ

opdat ¹(dat)-het-openbaar-gemaakt-zal-worden van-hem de werken

opdat blijke

ΑΥΤΟΥ ΤΑ ΕΡΓΑ

zijn van werken

ΟΤΙ ΕΝ ΘΕΩ ΕΣΤΙΝ ΕΙΡΓΑΖΜΕΝΑ

dat in God ¹het-is gewerkt-zijnde~

dat in God zij zijn verricht

Johannes 3

²² Daarna ging Jezus met zijn discipelen naar het land van Judea en Hij vertoefde daar met hen en doopte.

= hij vertrekt vanuit Jeruzalem (2:23; Pascha) naar het Judese land

META	TAYTA	HAΘEN	O	IHCOYC			
na	deze-dingen	kwam	de	Jezus			
-na	daar-	ging	-	Jezus			
KAI	OI	MAΘHTAI	AYTOY	EIC	THN	IOYΔAIAN	ΓHN
en	de	leerlingen	van-hem	tot-in	het	Judea	land
met	-	discipelen	zijn	naar	het	van Judéa	land

Johannes 3

²² Daarna ging Jezus met zijn discipelen naar het land van Judea en Hij vertoefde daar met hen en doopte.

hoewel niet zelf (4:2 > 1:33!)

KAI	EKEI	ΔΙΕΤΡΙΒΕΝ	ΜΕΤ	ΑΥΤΩΝ	KAI	ΕΒΑΠΤΙΖΕΝ
en	daar	hij-vertoefde	met	hen	en	doopte
en	daar	Hij vertoefde	met	hen	en	doopte

Johannes 3

²³ Doch ook Johannes doopte,
te Enon bij Salim,
omdat daar veel water was,
en de mensen kwamen daar
en lieten zich dopen;

eerder te "Betanië, over de Jordaan"; 1:28

zie Matteüs 3 >

HN ΔΕ ΚΑΙ Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΠΤΙΖΩΝ

was echter ook de Johannes |dopende

- doch ook - Johannes doopte

Matteüs 3

- ⁵ Toen liep Jeruzalem en heel Judea
en de gehele Jordaanstreek tot hem uit,
⁶ en zij lieten zich in de rivier, de Jordaan,
door hem dopen,
onder belijdenis van hun zonden.
- ⁷ Toen hij nu zag,
dat vele van de Farizeeen en Sadduceeen
tot de doop kwamen,
zeide hij tot hen: Adderengebroed,
wie heeft u een wenk gegeven
om de komende toorn te ontgaan?

Johannes 3

²³ Doch ook Johannes doopte,
te Enon bij Salim,
omdat daar veel water was,
en de mensen kwamen daar
en lieten zich dopen;

Enon = 'vol bronnen'

ΕΝ ΑΙΝΩΝ ΕΓΓΥC ΤΟΥ CΑΛΕΙΜ

in Enon nabij het Salim

te Aenon bij - Salim

ΟΤΙ ΥΔΑΤΑ ΠΟΛΛΑ ΗΝ ΕΚΕΙ

dat wateren vele was daar

omdat water veel was daar

Johannes 3

²³ Doch ook Johannes doopte,
te Enon bij Salim,
omdat daar veel water was,
en de mensen kwamen daar
en lieten zich dopen;

lett. werden gedoopt

ΚΑΙ ΠΑΡΕΓΙΝΟΝΤΟ

en zij-kwamen-aan~

en de mensen kwamen daar

ΚΑΙ ΕΒΑΠΤΙΖΟΝΤΟ

en werden-gedoopt~

en lieten zich dopen

Johannes 3

²⁴ want Johannes was nog niet in de gevangenis geworpen.

om aan te geven dat Johannes' en Jezus' bediening kort gelijktijdig is geweest (?)

ΟΥΠΩ ΓΑΡ ΗΝ ΒΕΒΛΗΜΕΝΟΣ

nog-niet want was geworpen-zijnde~

nog niet want was geworpen

ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ Ο ΙΩΑΝΝΗΣ

tot-in de cel de Johannes

in de gevangenis - Johannes

Johannes 3

²⁵ Er rees dan geschil tussen de discipelen van Johannes met een Jood over de reiniging.

nl. waterdoop

een Joodse aangelegenheid (vergl.1:31)

ΕΓΕΝΕΤΟ ΟΥΝ ΖΗΤΗΣΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ
werd~ dan kwestie van-uit de leerlingen

er rees dan een geschil tussen de discipelen

ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑ ΙΟΥΔΑΙΟΥ ΠΕΡΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ
van-Johannes met Jood aangaande reiniging

van Johannes met een Jood over de reiniging

Johannes 3

²⁶ En zij kwamen tot Johannes
en zeiden tot hem:
Rabbi, die met u was
aan de overzijde van de Jordaan
en van wie gij getuigd hebt,
zie, die doopt en allen gaan tot Hem.

ΚΑΙ	ΗΛΘΟΝ	ΠΡΟΣ	ΤΟΝ	ΙΩΑΝΝΗΝ	ΚΑΙ	ΕΙΠΑΝ	ΑΥΤΩ
en	zij-kwamen	naar-toe	de	Johannes	en	zeggen	<i>tot-hem</i>

en	zij kwamen	tot	-	Johannes	en	zeiden	tot hem
----	------------	-----	---	----------	----	--------	---------

ΡΑΒΒΙ	ΟC	ΗΝ	ΜΕΤΑ	COY	ΠΕΡΑΝ	ΤΟΥ	ΙΟΡΔΑΝΟΥ
Rabbi	die	was	met	jou	aan-de-overkant	van-de	Jordaan

Rabbi	die	was	met	u	aan de overzijde	van de	Jordaan
-------	-----	-----	-----	---	------------------	--------	---------

Johannes 3

26 En zij kwamen tot Johannes en zeiden tot hem: Rabbi, die met u was aan de overzijde van de Jordaan en van wie gij getuigd hebt, zie, die doopt en allen gaan tot Hem.

Ω	CY	MEMAPTYPHKAC	IΔΕ
voor-wie	jij	getuigenis-hebt-gegeven	neem-waar !
en van wie	gij	hebt getuigd	zie

OYTOC	BAPTIZEI	KAI	PANTEC	EPXONTAI	PROC	AYTON
deze	doopt	en	allen	komen~	naar-toe	hem
die	doopt	en	allen	gaan	tot	Hem

Johannes 3

²⁷ Johannes antwoordde en zeide:
Geen mens kan iets aannemen,
of het moet hem uit de hemel gegeven zijn.

lett. in-ontvangst-nemen zelfs-niet één

ΑΠΕΚΡΙΘΗ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΕΙΠΕΝ

antwoordde Johannes en zei

antwoordde Johannes en zeide

ΟΥ	ΔΥΝΑΤΑΙ	ΑΝΘΡΩΠΟΣ	ΛΑΜΒΑΝΕΙΝ	ΟΥΔΕ	ΕΝ
niet	kan~	mens	in-ontvangst-nemen	zelfs-niet	één-ding
geen	kan	mens	aannemen	iets	-

Johannes 3

27 Johannes antwoordde en zeide:
Geen mens kan iets aannemen,
of het moet hem uit de hemel gegeven zijn.

> Johannes refereert aan Jezus' bediening

ΕΑΝ	ΜΗ	Η	ΔΕΔΟΜΕΝΟΝ
in-het-geval-dat	toch-niet	(dat)-het-zal-zijn	gegeven-zijnde~
of	-	het moet	zijn gegeven

ΑΥΤΩ	ΕΚ	ΤΟΥ	ΟΥΡΑΝΟΥ
aan-hem	van-uit	de	hemel
hem	uit	de	hemel

Johannes 3

²⁸ Gij kunt zelf van mij getuigen,
dat ik gezegd heb:
Ik ben de Christus niet,
maar ik ben voor Hem uit gezonden.

zie 1:20

ΑΥΤΟΙ	ΥΜΕΙΣ	ΜΟΙ	ΜΑΡΤΥΡΕΙΤΕ	ΟΤΙ	ΕΙΠΟΝ		
zelf	jullie	voor-mij	geven-getuigenis	dat	ik-zei		
zelf	gij	van mij	kunt getuigen	dat	ik heb gezegd		
[	ΟΤΙ	]	ΟΥΚ	ΕΙΜΙ	ΕΓΩ	Ο	ΧΡΙΣΤΟΣ
	dat		niet	ben	ik	de	Christus
	[-]		niet	ben	ik	de	Christus

Johannes 3

²⁸ Gij kunt zelf van mij getuigen,
dat ik gezegd heb:
Ik ben de Christus niet,
maar ik ben voor Hem uit gezonden.

ΑΛΛ	ΟΤΙ	ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΣ	ΕΙΜΙ	ΕΜΠΡΟCΘΕΝ	ΕΚΕΙΝΟΥ
maar	dat	afgevaardigd-zijnde~	ik-ben	van-voren	van-diegene
maar	-	uitgezonden	ik ben	voor	Hem

Johannes 3

²⁹ Die de bruid heeft, is de bruidegom;
maar de vriend van de bruidegom,
die erbij staat en naar hem luistert,
verblijdt zich met blijdschap
over de stem van de bruidegom.
Zo is dan deze mijn blijdschap vervuld.

3 x in de Evangeliën en 4x in Openbaring

Hosea 2 >

Ο	ΕΧΩΝ	ΤΗΝ	ΝΥΜΦΗΝ	ΝΥΜΦΙΟΝ	ΕΣΤΙΝ
degene	hebbende	de	bruid	bruidegom	is
die	heeft	de	bruid	de bruidegom	is

Hosea 2

¹⁸ ... Dan zal Ik boog en zwaard
en oorlogstuig in het land verbreken,
en hen veilig doen wonen.

¹⁹ Ik zal u Mij **tot bruid werven
voor eeuwig:**

Ik zal u **Mij tot bruid werven**
door **gerechtigheid** en **recht**,
door **goedertierenheid** en **ontferming**;

²⁰ Ik zal u Mij **tot bruid werven door
trouw**; en gij zult de HERE kennen.

Johannes 3

29 Die de bruid heeft, is de bruidegom;
maar de vriend van de bruidegom,
die erbij staat en naar hem luistert,
verblijdt zich met blijdschap
over de stem van de bruidegom.
Zo is dan deze mijn blijdschap vervuld.

> Johannes de Doper

Ο ΔΕ ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΝΥΜΦΙΟΥ

de echter vriend van-de bruidegom

de maar vriend van de bruidegom

Ο ΕΣΤΗΚΩΣ ΚΑΙ ΑΚΟΥΩΝ ΑΥΤΟΥ

degene staande en |horende hem

die erbij staat en luistert naar hem

Johannes 3

²⁹ Die de bruid heeft, is de bruidegom;
maar de vriend van de bruidegom,
die erbij staat en naar hem luistert,
verblijdt zich met blijdschap
over de stem van de bruidegom.
Zo is dan deze mijn blijdschap vervuld.

ΧΑΡΑ	ΧΑΙΡΕΙ	ΔΙΑ	ΤΗΝ	ΦΩΝΗΝ	ΤΟΥ
<i>in-vreugde</i>	<i>hij-verheugt-zich</i>	<i>vanwege</i>	<i>de</i>	<i>stem</i>	<i>van-de</i>
met blijdschap	verblijdt zich	over	de	stem	van de

ΝΥΜΦΙΟΥ	ΑΥΤΗ	ΟΥΝ	Η	ΧΑΡΑ	Η	ΕΜΗ	ΠΕΠΛΗΡΩΤΑΙ
<i>bruidegom</i>	<i>deze</i>	<i>dan</i>	<i>de</i>	<i>vreugde</i>	<i>de</i>	<i>mijn</i>	<i>is-vervuld~</i>
bruidegom	deze	zo dan	-	blijdschap	-	mijn	is vervuld

Johannes 3

³⁰ Hij moet wassen,
ik moet minder worden.

het-is bindend te-groeien

ΕΚΕΙΝΟΝ	ΔΕΙ	ΑΥΞΑΝΕΙΝ
diegene	het-is-bindend	te-groeien
Hij	moet	wassen

ΕΜΕ	ΔΕ	ΕΛΑΤΤΟΥΝΘΑΙ
mij	echter	minder-gemaakt-te-wordsen~
ik	-	moet minder worden

Johannes 3

³⁰ Hij moet wassen,
ik moet minder worden.

ik echter minder-gemaakt-worden

ΕΚΕΙΝΟΝ	ΔΕΙ	ΑΥΞΑΝΕΙΝ
diegene	het-is-bindend	te-groeien
Hij	moet	wassen

ΕΜΕ	ΔΕ	ΕΛΑΤΤΟΥΝΘΑΙ
mij	echter	minder-gemaakt-te-worden~
ik	-	moet minder worden